

Emirdağ Lahikası-II'de 83. Mektup'taki, Tahiyat bahsini açar mısınız?

"Göklerde ve yerde bulunan her şey Allah'ı tesbih etmiştir. O, Aziz'dir, Hakîm'dir." (Hadîd, 57/1)

"Yedi gök, arz ve bunların içinde bulunanlar, O'nu tesbih ederler. O'nu övgü ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur, ama siz onların tesbihlerini anlamazsınız. O, Halîm'dir, çok bağışlayandır." (İsrâ, 17/44)

"Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm, o gecede Cenâb-ı Hakka karşı selâm yerinde اَتَّيَّدَلْنَا demiş. Yani, 'Bütün zîhayatların, hayatlarıyla gösterdikleri tesbihat-ı hayatiye ve Sânilerine takdim ettikleri fitrî hediyeler, ey Rabbim, sana mahsustur. Ben dahi bütün onları tasavvurumla ve imanımla sana takdim ediyorum.'" (1)

Et-Tahiyat: Bütün hayat sahiplerinin hayatları ile Allah'a takdim ettikleri zikir ve tesbihleri, insan kendi namına Allah'a bu kelime ile takdim ediyor. Bu kelime de böyle bir külliyet bulunuyor.

El-Mübarekat" kelimesi yer yüzünde ne kadar berekete sebep ve vasita varsa, hepsine işaret eden özlü bir kelimedir. Mesela, tohum ve çekirdekler mübarektir, yani içinde tonlarca nimeti barındıran ve berekete sebep olan küçük ama bereketli mahluklardır. Bir torba buğday tohumunu tarlaya saçıyoruz, bir ton buğday mahsul alıyoruz. Demek o bir torba buğday tohumu mübarektir. Peygamber Efendimiz (asm) Allah'a arz-ı ubudiyet ederken bütün bu bereketleri nazara alıp öyle teşekkür ediyor.

Tahiyattaki "**mübarek**" kelimesi böyle ihatalı ve geniş bir manaya sahiptir. **Toprak, hava, su ve ziya** bu tohum ve çekirdeklerin annesi ve hamisi olduğu için, onların fitri bütün ibadet ve tesbihleri bu dört unsurun hesabına ve namına olur.

"Ve mübarekâtın hülâsası olan اَتَّوَالِّصَا kelimesiyle de, zîhayatın hülâsası olan bütün zîruhun ibâdât-ı mahsusalarını tasavvur edip dergâh-ı İlâhîye o ihatalı mânasıyla arz ediyor."(2)

“Es-salavat” kelimesinde ise, daire biraz daha daralıp sadece hayat ve ruh sahiplerinin yapmış oldukları tesbih ve zikir tevkil ediliyor. Yani hayatlı ve ruhlu ne kadar mahluk ve bu mahlukların ne kadar zikir ve tesbihi varsa, hepsini sana takdim ediyorum, diyor es-salavat kelimesi ile. Yine dört unsur bu hayatlı ve ruhlu mahlukata ve onların ibadetlerine ve tesbihlerine dolaylı olarak yardım ve yataklık ediyorlar.

"Ve اَلتَّائِبَاتِ" kelimesiyle de zîruhun hülâsaları olan kâmil insanların ve melâike-i mukarrebînin, salâvatın hülâsası olan tayyibat ile nuranî ve yüksek ibadetlerini irade ederek Mâbuduna tahsis ve takdim eder."(3)

“Et-Tayyibat” kelimesinde daire ve mana daha da hülâsa bir şekilde gelerek, sadece kâmil insanların ve büyük meleklerin ibadet ve zikri temsil ile tevkil ediliyor. Yani Peygamber Efendimiz (asm) bu kelime ile alim ve evliyaların ve büyük meleklerin yapmış olduğu bütün ibadet ve ezkarı kendi namına Allah’a takdim ediyor. Cüzi ibadetini böyle külli bir niyet ile genişletip külliyet kazandırıyor. Her hususta olduğu gibi, bu hususta da bize model oluyor. Yani bizde tahiyat ile böyle külli bir niyet ile cüzi ibadetimize külliyet kazandırabiliriz. Dört unsur için yukarıda yapmış olduğumuz benzer ilişkiyi burada da düşünebiliriz.

Dipnotlar:

(1) bk. [Şualar, Altıncı Şua.](#)

(2) bk. [a.g.e.](#)

(3) bk. [a.g.e.](#)